

Κριτήρια παρουσίασης και αξιολόγησης

Βιβλιογραφικά στοιχεία του λεξικού

Πλήρης τίτλος του αντιτύπου που χρησιμοποιούμε	Ρουμανικό-Νεοελληνικό Λεξικό (<i>Dicționar român-neogrec</i>)
Εκδότης	Polirom
Τόπος έκδοσης	Βουκουρέστι (București)
Αριθμός τόμων	1
Χρονολογία και αριθμός έκδοσης ή αναθεώρησης (όχι ανατύπωσης) (να παρατίθενται όλες οι χρονολογίες α' μέρους, β' μέρους κτλ.)	2003, δεύτερη αναθεωρημένη και εκτεταμένη έκδοση
Χρονολογία πρώτης έκδοσης (αν είναι διαφορετική)	2001
Επιστημονικός υπεύθυνος	Valeriu Mardare
Επιμελητής	
Συντάκτες	Valeriu Mardare
Θεωρητές/αναθεωρητές	Stella Karali
Αριθμός ISDN	ISBN: 973-681-411-4

Μακροδομή του λεξικού

Εξωτερικά χαρακτηριστικά του λεξικού		
Χοντρό ή μαλακό εξώφυλλο;	Χοντρό	
Βιβλίο δεμένο ή θερμοκολλημένο;	δεμένο	
Εγκοπές με το αλφάβητο για τη διευκόλυνση της ανεύρεσης των λημμάτων		OXI
Το βιβλίο παραμένει ανοιχτό πάνω	NAI	

στο γραφείο		
Σχήμα πρακτικό για δουλειά γραφείου	NAI	
Χρήση εικόνων/φωτογραφιών		OXI
Ευανάγνωστα τυπογραφικά στοιχεία	NAI	
Αριθμός σελίδων	984 σ.	
Ύψος, πλάτος, πάχος του βιβλίου	19/ 14/ 4, 30	
Πρόλογος		
Υπαρξη προλόγου	NAI Υπάρχει πρόλογος τον οποίον υπογράφει ο Valeriu Mardare	
Μικρός πρόλογος	NAI 3 σελίδες στα ρουμανικά	
Ο πρόλογος περιέχει στοιχεία για τα εξής:		
τη λειτουργία του λεξικού	NAI	
τους τομείς που καλύπτονται (π.χ. μουσική, ιατρική κτλ.)	NAI (ιστορία, γεωγραφία, πολιτική, φυσική, χημεία, βιολογία, ιατρική, μαθηματική, τεχνική, σπορ, τέχνες, κτλ.). Επιπλέον, το λεξικό περιέχει και κύρια ονόματα (χωρών, πόλεων κτλ.).	
τον βαθμό κάλυψης των τομέων αυτών		OXI
τους χρήστες στους οποίους στοχεύει το λεξικό	NAI Το λεξικό στοχεύει: - στους ρουμανοφώνους οι οποίοι ασχολούνται με την ελληνομάθεια - στους ελληνοφώνους οι οποίοι μαθαίνουν τα ρουμανικά ως δεύτερη γλώσσα.	
το επίπεδο γλωσσομάθειας των χρηστών		OXI
την ηλικία των χρηστών		OXI
τις πηγές και τα κριτήρια επιλογής των λημμάτων		OXI

<p>τις πηγές των παραδειγμάτων: από σώματα κειμένων (και τι είδους κειμένων) από εφημερίδες από τη λογοτεχνία</p> <p>Ταιριάζουν οι πηγές αυτές με αυτές που αναφέρονται στα λήμματα;</p>		OXI
τον αριθμό των λημμάτων	<p>NAI</p> <p>37 000 λήμματα</p>	
<p>πληροφορίες για τους λεξικογράφους και την ιδιότητά τους</p>	<p>Ο Valeriu Mardare είναι καθηγητής Παν/μίου, μεταφραστής και δημοσιογράφος, συνεργάζεται με τα περιοδικά <i>Λογοτεχνικοί διάλογοι (Convorbiri literare)</i>, <i>Το Χρονικό (Cronica)</i>, <i>Η λογοτεχνική Δακία (Dacia literară)</i>, <i>Tomis</i>. Υπάρχει επίσης μια λίστα με τα δημοσιεύματα και τις μεταφράσεις του Valeriu Mardare (<i>Ghid de conversație român-grec</i>, Polirom, 2003, <i>Limba neogreacă. Curs practic [Τα νέα ελληνικά]</i>, Polirom, 2002; Μεταφράσεις: Ουράνης, Βαγενάς, Μόσχος, Παλαμάς, Ασημακόπουλος κτλ.)</p>	OXI
άλλα στοιχεία μακροδομής		
<p>ύπαρξη πίνακα συντομογραφιών που χρησιμοποιούνται στη λημματογράφηση</p>		
<p>ύπαρξη πίνακα συντομογραφιών με τους επιμέρους τομείς που καλύπτονται από το λεξικό (π.χ. μουσική, ιατρική κτλ.)</p>		
<p>ύπαρξη ενιαίου πίνακα που περιλαμβάνει όσα αναφέρονται στα δύο παραπάνω κελιά</p>	NAI	
<p>επιπλέον στοιχεία για τη σωστή χρήση των λέξεων (συνήθως σε πλαίσια)</p>		OXI
<p>ύπαρξη αυτόνομου τμήματος με στοιχεία γραμματικής</p>	NAI , ως επίμετρο, σσ. 921-981.	
<p>ύπαρξη αυτόνομου τμήματος με</p>		OXI

παροιμίες		
ύπαρξη πίνακα με τα σημάδια που χρησιμοποιούνται στη φωνητική μεταγραφή		OXI δεν γίνεται φωνητική μεταγραφή, αλλά στο τμήμα γραμματικής υπάρχουν στοιχεία φωνητικής
ύπαρξη άλλου είδους πίνακα		OXI
ενημέρωση της μακροδομής για τα εξής:		
σύγχρονη μορφή της γλώσσας σιντί σιντιέρα φούρνος μικροκυμάτων	NAI Μεγάλη ενημέρωση ναι (στο λήμμα <i>compact-disc</i>) ναι (στο λήμμα <i>microunde</i>) <i>tehnēțiu</i> (τεχνήτιο), <i>telecabină</i> (τελεφερίκ), <i>telecineimatograf</i> (τηλεκινηματογράφος), <i>telecomandă</i> (τηλεχειριστήριο, τηλεκοντρόλ), <i>telecomunicație</i> (τηλεκοινωνία [sic]), <i>teleconferință</i> (τηλεδιάσκεψη), <i>telefotografic</i> (τηλεφωτογραφικός), <i>telefotografie</i> (τηλεφωτογραφία), <i>teleghida</i> (τηλεκατευθύνω [sic]), <i>teleghidaj</i> (τηλεχειρισμός), <i>telegraf</i> (τηλέγραφος), <i>telegrafia</i> (τηλεγραφώ), <i>telekinezie</i> (τηλεκινήσια), <i>telemecanică</i> (τηλεμηχανική), <i>telemetric</i> (τηλεμετρικός), <i>telemetru</i> (τηλέμετρο), <i>telemobil</i> (κινητό, το τηλεκινητό [sic] - δυο λήμματα), <i>teletext</i> (τελετέξτ), <i>telescop</i> (τηλεσκόπιο), <i>telex</i> (τηλέξ [sic]), <i>tenisman</i> (τενίστας), <i>termocentrală</i> (θερμοηλεκτρικός σταθμός), <i>termodinamică</i> (θερμοδυναμική), <i>termoelectric</i> (θερμοηλεκτρικός), <i>termogen</i> (θερμογόνος), <i>termografic</i> (θερμογραφικός [sic]), <i>termoizolare</i> (θερμομόνωση), <i>termomagnetism</i> (θερμομαγνητισμός), <i>termometrie</i> (θερμομετρία), <i>termonuclear</i> (θερμοπυρηνικός), <i>termoplastic</i> (θερμοπλαστικός), <i>termoregulator</i> (θερμοστάτης), <i>termoscop</i> (θερμοσκόπιο), <i>termostat</i> (θερμοστάτης), <i>toxidermie</i> (τοξιδερμία), <i>toxicoză</i> (τοξίκωση [sic]).	όχι
παλιές λέξεις της ρουμανικής γλώσσας (λέξεις ιστορικής αξίας) Ελέγξτε επίσης τα εξής: δραχμή οκά	NAI Μέτρια ενημέρωση <i>taler</i> (τάλιρο), <i>talant</i> (τάλαντο), <i>talangă</i> (κουδούνα [sic]), <i>telal, tăbăltoc</i> (ταγάρι), <i>timonă</i> (τιμόνι), <i>timonier</i> (τιμονιέρης), <i>troian</i> (Τρωικός, <i>calul troian</i> : ο δούρειος ίππος), <i>trubadur</i> (τροβαδούρος), <i>drahmă</i> <i>oca</i>	

<p>επιρρήματα με διπλή κατάληξη</p> <p>Ελέγξτε επίσης τα εξής ζεύγη: <i>απλά – απλώς,</i> <i>άμεσα – αμέσως</i></p> <p>Επισημαίνεται η διαφορετική χρήση τους;</p>	<p><i>απλά – απλώς.</i> Για την αντίστοιχη ρουμανική λέξη (<i>simplu</i>) δίνονται ως ισοδύναμα. <i>άμεσα – αμέσως.</i> Για την αντίστοιχη ρουμανική λέξη (<i>imediat</i>) δίνονται ως ισοδύναμα. Άλλα παραδείγματα: <i>Tacticos:</i> μετρημένα, συνετά, λογικά, σοφά, σωφρόνως, μεθοδικά <i>Tam-nisam:</i> ξαφνικά, απρόβλεπτα, απρόοπτα, εκπληκτικά. <i>Teribil:</i> τρομερά, καταπληκτικά, καταπληκτικώς, φοβερά, απαίσια και άλλα αντίστοιχα επιρρήματα σε -α</p>	<p>ΟΧΙ Επισημαίνεται μόνο ένας τύπος, γενικά ο τύπος σε -α.</p> <p>ΟΧΙ, δεν επισημαίνεται η διαφορετική τους χρήση.</p>
<p>ζεύγη ρουμανικών και ξένων λέξεων</p>	<p>NAI, αλλά δεν επισημαίνεται η διαφορετική τους χρήση) Γενικώς, η ρουμανική γλώσσα δεν δημιουργεί αντίστοιχες «ρουμανικές» λέξεις για να αποδώσει τα ξένα λεξικά δάνεια, αλλά προσαρμόζει τις δάνειες λέξεις στους φωνητικούς και γραμματικούς κανόνες.</p> <p><i>tanc:</i> rezervor <i>taxator:</i> încasator <i>tempo:</i> ritm: cadență <i>temporiza:</i> amâna <i>trena:</i> întârzia <i>tricot:</i> împletitură <i>toxic:</i> otrăvitor <i>tranșa:</i> îmbucătăți <i>tranzitoriu:</i> trecător <i>terestru:</i> pământesc</p>	
<p>κύρια ονόματα. Παρατίθενται; Δίνεται και η μορφή τους που χρησιμοποιείται στον προφορικό λόγο;</p> <p>Ελέγξτε επίσης τα εξής: <i>Κωνσταντίνος,</i> <i>Κώστας,</i> <i>Κωστής,</i></p>	<p>NAI Δεν καταγράφονται ανθρωπωνύμια, αλλά δίνονται εθνικά ονόματα: <i>turc</i> (Τούρκος), <i>taivanez</i> (Ταϊβανέζικος), <i>thailandez</i> (Ταϊλανδός), <i>togolez</i> (Τογκολέζος)</p>	<p>όχι όχι όχι</p>

Σε ειδικό πίνακα		OXI
γεωγραφικοί όροι Ελέγξτε επίσης τα εξής: Ολυμπος Κρήτη	ΝΑΙ Αφρική, Αθήνα, Θεσσαλονίκη (Salonic) κτλ. ναι	όχι
Σε ειδικό πίνακα		OXI
ακρωνύμια Ελέγξτε επίσης τα αντίστοιχα των: Δ.Ε.Η. Ο.Τ.Ε.	ΝΑΙ, αλλά σπάνια Ν.Α.Τ.Ο. Ο.Ρ.Ε.Σ. (Ο.Ρ.Ε.Κ.) Δεν χρησιμοποιούνται αντίστοιχα ακρωνύμια στα ρουμανικά.	OXI όχι όχι
Σε ειδικό πίνακα		OXI
γενικές συντομογραφίες	ΝΑΙ, αλλά σπάνια etc. = κλπ., κ.λ.π.	
Σε ειδικό πίνακα		OXI
λεξιλόγιο ειδικών πεδίων (π.χ. υφολογίας, τεχνολογίας, βιολογίας).	ΝΑΙ <u>Ανατομία</u> <i>tibie</i> (αντικνήμιο, κνήμη, καλάμι), <i>timpan</i> (τύμπανο) <u>Βιολογία</u> <i>tenie</i> (ταινία) <u>Γεωμετρία</u> <i>tangent</i> (εφαπτόμενος), <i>tangentă</i> (εφαπτομένη), <i>trapez</i> (τραπέζιο) <u>Γραμματική</u> <i>temporal</i> (χρονικός), <i>tranzitiv</i> (μεταβατικός), <i>tranzitivitate</i> (μεταβατικότητα) <u>Ζωολογία</u> <i>tigru</i> (τίγρη) <u>Ιατρική</u> <i>tampona</i> (ταμπονάρω), <i>timpanism</i> (τυμπανισμός), <i>transplant</i> (μόσχευμα, μεταμόσχευση), <i>turbare</i> (λύσσα) <u>Μουσική</u> <i>taler</i> (τάσι, κύμβαλο), <i>tambur</i> (τύμπανο, ταμπούρλο), <i>tempo</i> (τέμπο, ρυθμός), <i>timpan</i> (τύμπανο), <i>tođă</i> (τύμπανο),	

<p>πληκτρολόγιο πληροφορική κομπιούτερ-υπολογιστής σκληρός δίσκος ντισκέτα</p>	<p>trombonist (τρομπονίστας), tubă (τούμπα, σαξοτρόμπα)</p> <p><u>Νομική</u> testament (διαθήκη)</p> <p><u>Οικονομία</u> a taxa (δασμολογώ, φορολογώ)</p> <p><u>Πολεμική</u> tanc (τανκ), trupă (στράτευμα)</p> <p><u>Χημεία</u> taliu (θάλλιο), tantal (ταντάλιο), tehnețiu (τεχνητίο), telur (τελούριο), titan (τιτάνιο), toriu (θόριο), tuliu (θούλιο)</p> <p><u>Φυσική</u> temperatură (θερμοκρασία)</p> <p>tastatură informatică computer-calculator hard disk dischetă</p>	
<p>όροι πολιτισμικά εξαρτημένοι.</p> <p>Παραθέστε ποιοι λαμβάνοντας υπόψη τις παρακάτω κατηγορίες.</p> <p>Ελέγξτε επίσης τις παρακάτω λέξεις που εκφράζουν:</p> <p>- συγγένεια:</p> <p>- προσφώνηση:</p> <p>- ευχές:</p> <p>- αντίληψη του χρόνου: κυριακάτικα φθινοπωριάτικα</p> <p>- θρησκευτικές τελετές και</p>	<p>tavernă (ταβέρνα, ψαροταβέρνα), telal (παλιατζής), talant (τάλαντο), taler (τάλιρο), troian (τρωικός, ο δούρειος ίππος), turtă (μπουγάτσα), tocană (γκιουβέτσι)</p> <p>tată (πατέρα) cumnat (κουνιάδος, ανδράδελφος) cumnată (κουνιάδα, ανδραδέλφη)</p> <p>băi--> bă (βρε, ρε, μωρέ)</p> <p>trăi (să-ți trăiască = να σου ζήσει, ζήτω) La mulți ani! (Χρόνια πολλά!, Καλή χρονιά), Un an nou fericit! (Ευτυχισμένο το νέο έτος!) Paște fericit! (Καλό Πάσχα!)</p> <p>όχι όχι</p> <p>colivă (κόλλυβα)</p>	

<p>Λατρείες:</p> <p>- γιορτές και τρόποι γιορτής:</p> <p>- θεσμοί της πολιτικής ζωής:</p>	<p><i>aghiasmuire</i> (αγιασμός) <i>tămâia</i> (λιβανίζω)</p> <p><i>colinde</i> (τα κάλαντα) <i>Crăciun</i> (Χριστούγεννα) <i>Paște</i> (Πάσχα, η Λαμπρή) <i>Izvorul Tămăduirii</i> (Ζωοδόχος Πηγή)</p> <p><i>Parlament</i> (βουλή, κοινοβούλιο) <i>Senat</i> (γερονσία) <i>Republică</i> (δημοκρατία) <i>Președinție</i> (προεδρία; <i>Președinția Guvernului</i>: η Προεδρία της Κυβερνήσεως)</p>	
<p>Ξεχωριστή καταγραφή προθημάτων.</p> <p>Σε ειδικό πίνακα</p>		OXI
<p>καταγραφή επιθημάτων.</p> <p>Σε ειδικό πίνακα</p>		OXI
<p>καταγραφή συνθέτων</p> <p>α) μονολεκτικά σύνθετα (π.χ. <i>αερογέφυρα</i>)</p> <p>β) πολυλεκτικά σύνθετα</p>	<p>NAI</p> <p><i>tahicardie</i> (ταχυκαρδία), <i>tautologic</i> (ταυτολογικός), <i>taximetrist</i> (ταξιτζής), <i>taximetru</i> (ταξί), <i>taxinomie</i> (ταξινομία), <i>tehnocrat</i> (τεχνοκράτης), <i>tehnocrație</i> (τεχνοκρατία) <i>telecinematograf</i> (τηλεκινηματογράφος), <i>televizor</i> (τηλεόραση), <i>telecomandă</i> (τηλεχειριστήριο, τηλεχειρισμός, τηλεκοντρόλ, τηλεκατεύθυνση), <i>teleconferință</i> (τηλεδιάσκεψη), <i>telefotografie</i> (τηλεφωτογραφία), <i>telegraf</i> (τηλέγραφος), <i>telegrafia</i> (τηλεγραφώ), <i>telekinezie</i> (τηλεκινησία), <i>telemecanică</i> (τηλεμηχανική), <i>telemetric</i> (τηλεμετρικός), <i>telemetru</i> (τηλέμετρο), <i>telemobil</i> (κινητό, το τηλεκινητό [sic] - δυο λήμματα), <i>teletext</i> (τελετέξτ [sic]), <i>telescop</i> (τηλεσκόπιο), <i>telex</i> (τηλέξ), <i>tenisman</i> (τενίστας), <i>termocentrală</i> (θερμοηλεκτρικός σταθμός), <i>termodinamică</i> (θερμοδυναμική), <i>termoelectric</i> (θερμοηλεκτρικός), <i>termogen</i> (θερμογόνο), <i>termografic</i> (θερμογραφικός [sic]), <i>termoizolare</i> (θερμομόνωση), <i>termomagnetism</i> (θερμομαγνητισμός), <i>termometrie</i> (θερμομετρία), <i>termonuclear</i> (θερμοπυρηνικός), <i>termoplastic</i> (θερμοπλαστικός), <i>termoregulator</i> (θερμοστάτης), <i>termoscop</i> (θερμοσκόπιο), <i>termostat</i> (θερμοστάτης), <i>toxidermie</i> (τοξιδερμία)</p> <p>στο λήμμα της λέξης-βάσης/ υποταγμένα</p> <p><i>tacâm de masă</i> (μαχαιροπίρουνα)</p>	

<p>γυαλιά ηλίου παιδική χαρά</p>	<p>στο λήμμα <i>tacâm</i> <i>tabără de refugiați</i> (καταυλισμός προσφύγων) στο λήμμα <i>tabără</i> <i>organ tactil</i> (απτικό όργανο) στο λήμμα <i>tactil</i> <i>tată adoptiv</i> (θετός πατέρας) στα λήμματα <i>tată și adoptiv</i> <i>taxă de înscriere</i> (τέλος εγγραφής), <i>taxă poștală</i> (ταχυδρομικό τέλος), <i>taxă pe valoare adăugată</i> (ΦΠΑ) στο λήμμα <i>taxă</i> <i>Izvorul Tămăduirii</i> (Ζωοδόχος Πηγή) στο λήμμα <i>tămăduire</i> <i>tânăr căsătorit</i> (νιόπαντρος) στο λήμμα <i>tânăr</i> <i>învățământul tehnic</i> (τεχνική εκπαίδευση) στο λήμμα <i>tehnic</i> <i>televizor alb-negru</i> (ασπρόμαυρη τηλεόραση) στο λήμμα <i>televizor</i> <i>transporturi urbane</i> (αστικές συγκοινωνίες) στο λήμμα <i>transport</i> <i>băi termale</i> (ιαματικά λουτρά) στο λήμμα <i>termal</i> <i>lucrare scrisă</i> (γραφπτή δοκιμασία), <i>examen scris</i> (γραφπτή εξέταση) στο λήμμα <i>scris</i> <i>săpun de toaletă</i> (σαπούνι τουαλέτας) στο λήμμα <i>săpun</i> <i>glandă tiroidă</i> (θυρεοειδής αδένας) στο λήμμα <i>tiroid</i> <i>casă de toleranță</i> (οίκος ανοχής) στο λήμμα <i>toleranță</i> <i>industrie textilă</i> (υφαντουργία, κλωστοϋφαντουργία) στο λήμμα <i>textil</i> <i>catalog telefonic</i> (τηλεφωνικός κατάλογος) στο λήμμα <i>telefonic</i> <i>Vechiul Testament</i> (Παλαιά Διαθήκη) <i>Noul Testament</i> (Καινή Διαθήκη) στο λήμμα <i>testament</i></p> <p><i>ochelari de soare</i>, στο λήμμα <i>ochelari</i> OXI</p>	
--------------------------------------	---	--

καταγραφή παραγώγων λέξεων	<p>NAI</p> <p>Παρατίθενται μόνο όσα αρχίζουν από <i>ta-</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>tachina, tachinare, tachinat</i> - <i>tact, tactic, tactică, tactician, tacticos</i> - <i>tatona, tatonant, tatonare, tatonat</i> - <i>taină, tainic</i> - <i>talent, talentat</i> - <i>tampon, tampona, tamponare, tamponat</i> - <i>tandrețe, tandru</i> - <i>tangent, tangentă, tangență, tangențial</i> - <i>tapet, tapeta, tapetare, tapetat, tapiserie, tapițer, tapițerie</i> - <i>tarif, tarifa, tarifar, tarifar, tarifat</i> - <i>tatona, tatonant, tatonare, tatonat</i> - <i>tatua, tatuaaj</i> - <i>taxa, taxabil, taxare, taxat, taxator, taxă</i> <p>*όλες αυτές οι λέξεις καταγράφονται σε ξεχωριστά λήμματα</p>	
καταγραφή υποκοριστικών και μεγεθυντικών	<p>NAI</p> <p><i>fustiță</i> (φουστανάκι), <i>suflețel</i> (ψυχούλα), <i>pachețel</i> (πακετάκι)</p> <p>σε ξεχωριστό λήμμα</p>	
ανύπαρκτες λέξεις	<p>NAI</p> <p>αντραδέλφος (σ. 205β), κουδούνα (σ. 827β), θερμογραφικός (σ. 838β), τηλεκατευθύνω (σ. 834β), τηλεκινητό (σ. 834β), κομβλλαρία (σ. 499), γάλανθος (σ. 339), Τουρκμενικός, Τουρκμένιος (σ. 862β)</p>	
λαθεμένες λέξεις (λάθη τυπογραφικά, ορθογραφικά, μορφολογικά, μεταφραστικά κ.ά.)	<p>NAI, αλλά σπάνια</p> <p>Π.χ.: <i>modstie</i> αντί <i>modestie</i> (σ. 835β), δια διαθήκης αντί (διαθήκης;)</p> <p>Επισημαίνουμε επίσης και την λανθασμένη απόδοση στα ελληνικά της ρουμανικής έκφρασης <i>a se trezi că...</i> (έχω την έκπληξη να... αντί του εκπλήσσομαι που...)</p>	

Στοιχεία μικροδομής του λεξικού

ιεράρχηση των πληροφοριών του λήμματος	NAI	
τυπογραφική απόδοση των διαφορετικών πληροφοριών του λήμματος: σε συγκεκριμένο τύπο τυπογραφικών στοιχείων	<p>NAI</p> <p>Χρησιμοποιούνται τα εξής σύμβολα:</p> <p>„~” επανάληψη της λέξεως για την διευκρίνιση του σημασιακού πεδίου</p> <p>„=” διευκρίνιση της σημασίας</p> <p>„•” ακολουθούν τα παραδείγματα</p> <p>„ ” ξεχωρίζει τα παραδείγματα</p> <p>„♦” ξεχωρίζει τις γραμματικές κατηγορίες (τα μέρη</p>	

αντιστοιχεί συγκεκριμένη πληροφορία	του λόγου)	
<p>φωνητική μεταγραφή</p> <p>α) ολόκληρων των λέξεων β) μέρους των λέξεων. Διευκρινίστε ποιου.</p> <p>- με χρήση του διεθνούς φωνητικού αλφαβήτου - με άλλου είδους μεταγραφή. Διευκρινίστε τι είδους.</p>		<p>OXI, αλλά στις σελίδες 921-931 υπάρχει ένα παράρτημα με στοιχεία φωνητικής.</p>
<p>καταγραφή γραμματικών πληροφοριών</p> <p>- κατηγορίες του λόγου - στοιχεία κλίσης (πτώσεις, αριθμοί, καταλήξεις αρχικών χρόνων και μετοχών των ρημάτων κτλ.)</p>	<p>NAI (<i>s.n., s.f., s.n., vb., adj.</i> κτλ.) OXI</p> <p><u>Παραδείγματα</u></p> <p><i>tăia</i> <i>vb.t.*</i> διακόπτω, αποσπώ, κομματιάζω κτλ. ♦ <i>vb.r.**</i> κόβομαι, μακελεύομαι κτλ *ρήμα μεταβατικό **ρήμα αμετάβατο</p> <p><i>te</i> <i>pron. pers. Ac.*</i> εσένα, σε ♦ <i>pron. r.**</i> –σαι, τον εαυτό σου *προσωπική αντωνυμία αιτιατική **αυτοπαθής αντωνυμία</p> <p><i>teafăr</i> <i>adj.</i> αβλαβής, -έζ, σώος, -α, -ο, ακέραιος, -α, -ο</p>	
<p>απόδοση των πολλών σημασιών των πολύσημων λέξεων.</p> <p>Αποδίδονται όλες οι σημασίες που καταγράφονται στο λεξικό DEX*;</p>	<p>NAI</p> <p>Παρατίθενται μόνο όσα λήμματα αρχίζουν από ta-:</p> <p>tabacheră 2 (DEX)/1 (στο Ρουμ.-Ελλην. Λεξικό) tabără 5/4 tabel 2/1 tablă 5/2 tabletă 3/1 tablou 8/1 tacâm 7/1 tact 3/2 tactic, -ă (subst.) 2/1 taină 4/2 tainic 4/1 taler 5/3</p>	

<p>Η αντιπαράθεση γίνεται βάσει του DEX (Το ερμηνευτικό λεξικό της ρουμανικής γλώσσας, Univers Enciclopedic, București, 1996²)</p>	<p>talie 4/3 talon 4/2 talpă 7/2 tambur 3/3 tampon 4/4 tampona 2/2 tam-tam 2/1 tanc 3/4 tandem 4/2 tangenta 2/1 tapet 3/1 tapiserie 2/2 tarabă 2/2 tare (adj.) 11/8 targă 2/1 tarif 3/3 tată 7/4 taur 3/1 tautologie 4/1 tavan 3/1 tavă 3/1 taxa 2/2 taxă 2/2</p>	
<p>καταγραφή της μεταφορικής χρήσης των λέξεων.</p>	<p>NAI (χωρίς ιδιαίτερη σήμανση)</p> <p>Tablou (πίνακας) με μεταφ. σημασία στην έκφραση «a rămâne tablou/ κάθομαι χασκοντας, κάθομαι ενεδός»</p> <p>Talent με τη μεταφ. σημασία «κάνω νάζια»</p> <p>Talie με τη μεταφ. σημασία «αξία»</p> <p>Tartru με τη μεταφ. σημασία «τρυγία»</p> <p>Taxa με τη μεταφ. σημασία «χαρκτηρίζω»</p> <p>Tăios (κοφτερός) με τη μεταφ. σημ. «brusc/ ξαφνικός»</p> <p>Tărie (δύναμη) με τη μεταφ. σημ. «intensitate/ ένταση»</p> <p>Tălhar (ληστής) με τη μεταφ. σημ. «pușlama/ μάγκας».</p> <p>Teatru (θέατρο) με τη μεταφ. σημασία «nazuri/ νάζια»</p> <p>Temei (βάση, στήριγμα) με τη μεταφ. σημασία «pretext/ πρόφαση, πρόσχημα»</p> <p>Tobă (τύμπανο) με τη μεταφ. σημασία «a bate toba/ διατυμπανίζω κάτι»</p> <p>Terminat (τελειωμένος) με τη μεταφ. σημασία</p>	<p>OXI</p>

	«distrus, φθαρμένος, <i>gata să se dărâme, să piară</i> , ετοιμόρροπος	
καταγραφή του επιπέδου ύφους των λέξεων (οικείο – ουδέτερο – τυπικό).	Σύμφωνα με τον πίνακα συντομογραφιών, το επίπεδο ύφους επισημαίνεται ως εξής: <i>fam.</i> (οικείο), <i>pop.</i> (λαϊκό), <i>iron.</i> (ειρωνικό). Οι συντομογραφίες αυτές χρησιμοποιούνται σπανιότατα. Στο γράμμα τ- βρίσκονται μόνο δύο παραδείγματα αναφοράς στο ύφος. tocilar = (<i>fam.</i>) φιλομαθής talent = <i>a face talente</i> (<i>fam.</i> = <i>a se fândosi</i>) προσποιούμαι, επιδεικνύομαι	
σήμανση της φόρτισης των λέξεων (π.χ. πολιτικάντης : αρνητική φόρτιση ζεστασιά: θετική φόρτιση)	NAI , με ισοδύναμο ίδιας φόρτισης: talent αρνητική φόρτιση «νάζια, κάνω γκριμάτσες» tandrețe θετική φόρτιση «τρυφερότητα, αβρότητα» tare αρνητική φόρτιση «σκληρός, τρομερός» terchea-berchea αρνητική φόρτιση «τιποτένιος άνθρωπος, φαύλος άνθρωπος» teribil αρνητική φόρτιση: «τρομερός, φρικτός, απαίσιος» θετική φόρτιση: «συναρπαστικός, ελκυστικός» tihnit θετική φόρτιση «γαλήνιος» tihnit αρνητική φόρτιση «κρυφός, κρυφά» toca αρνητική φόρτιση «γκρινιάζω» toleranță αρνητική φόρτιση «οίκος ανοχής» tolomac αρνητική φόρτιση «βλάκας» trăsnaie αρνητική φόρτιση «σαχλαμάρα» troglođit αρνητική φόρτιση «τρωγλοδύτης» tumultuos αρνητική φόρτιση «θορυβώδης, ταραχώδης» θετική φόρτιση «ενθουσιώδης»	
σήμανση των λογοτεχνικών λέξεων (π.χ. αγνάντεμα, πλεούμενο)	Ναι , αλλά δεν αναφέρεται η χρήση τους στη λογοτεχνία Π.χ. (μόνο οι λέξεις που αρχίζουν με <i>ta-</i>): <i>taifas</i> , <i>talangă, tavernagiu, tâlc, tâlcui, tândăli, tândălitură, trăitor</i>	
σήμανση των λέξεων που χρησιμοποιούνται κυρίως στον προφορικό λόγο	Ναι , αλλά δεν αναφέρεται η χρήση τους στον προφορικό λόγο <i>taifas, taclale, talmeș-balmeș, taman, târâș, târâș-grăpiș,</i> <i>tărăboi, temenea, terchea-berchea, a se terciui, tertip,</i> <i>tevatură, tipă, tocmeală, tratație, treanță, tronc.</i>	

<p>παραδείγματα.</p> <p>α) παροιμίες</p> <p>β) τυχαίοι συνδυασμοί λέξεων (π.χ. μεγάλος δρόμος, άσχημο πρόσωπο)</p> <p>γ) φράσεις ή ημιστερεότυπες εκφράσεις [π.χ. φαρδιά φούστα (και όχι πλατιά), πλατύ χαμόγελο (και όχι φαρδύ)]</p> <p>δ) στερεότυπες εκφράσεις (π.χ. τίναξε τα πέταλα, εκ των υστέρων)</p> <p>ε) καταγραφή του συμφραστικού περιβάλλοντος.</p>	<p>ΝΑΙ. Συνήθως προσφέρονται μόνο συμφραστικές εκφράσεις ώστε να φανεί η σημασία ορισμένης λέξεως (του τύπου τραβώ την κλωστή στο λήμμα <i>a trage</i> [τραβώ] ή το μεταφορικό μέσο στο λήμμα <i>transport</i> [μεταφορά]).</p> <p>Π.χ.: <i>a simți brusc dorința să...</i> (νιώθω ξαφνικά την επιθυμία να...)</p> <p>ναι <i>oră târzie</i> (προχωρημένη ώρα) <i>telefoane utile</i> (χρήσιμα τηλέφωνα)</p> <p>ναι <i>cu toate că</i> (παρόλο που) <i>de preferință</i> (κατά προτίμηση) <i>de la un capăt la celălalt</i> (από άκρη σε άκρη) <i>în orice caz</i> (εν πάση περιπτώσει) <i>televiziune prin cablu</i> (καλωδιακή τηλεόραση) <i>televiziune prin satelit</i> (δορυφορική τηλεόραση) <i>cu trecerea timpului</i> (με το πέρασμα του χρόνου) <i>a face temenele</i> (κάνω τεμενάδες) <i>pentru mult timp</i> (για πολλή ώρα) <i>cu timpul</i> (με τον καιρό) <i>între timp</i> (στο μεταξύ) <i>a trage nădejde să...</i> (τρέφω ελπίδα να...) <i>a trece prin chinuri multe</i> (τραβώ πολλά βάσανα)</p>	<p>όχι</p>
<p>Υπαρξη παραπομπών</p> <p>α) για λόγους ορθογραφίας</p> <p>β) για λόγους μορφολογίας</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p><i>tam-nesam</i> → <i>tam-nisam</i> <i>tenismen</i> → <i>tenisman</i></p> <p><i>tanzanian</i> → <i>tanzaniană</i> <i>taxat</i> → <i>taxare</i></p>	<p>OXI</p>

γ) άλλες	<i>taxator → taxatoare</i> <i>telegrafiat → telegrafiere</i> <i>tăgadă → tăgăduire</i> <i>terminat → înlemnire</i> <i>transcripție → transciere</i>	
παράθεση ετυμολογίας		όχι

Συμπεράσματα

Το λεξικό στοχεύει σε ένα ευρύ κοινό, καθώς περιέχει λέξεις από πολλούς γνωστικούς τομείς. Μπορεί λοιπόν να χρησιμοποιείται με επιτυχία από τους φοιτητές και τους δασκάλους της νέας ελληνικής γλώσσας, υπό την επιφύλαξη όμως ότι η απόδοση των ρουμανικών λέξεων προσφεύγει κάποτε σε καθαρευουσιάνικες λέξεις οι οποίες δεν είναι πλέον σε χρήση στην καθομιλουμένη ή έχουν περιορισμένο πλαίσιο χρήσης. Το κοινό-στόχος αναφέρεται στον πρόλογο του συντάκτη: οι ρουμανόγλωσσοι οι οποίοι ασχολούνται με την ελληνομάθεια και οι ελληνόφωνοι οι οποίοι μαθαίνουν τα ρουμανικά ως δεύτερη γλώσσα.

Παρατηρείται υψηλό επίπεδο μετάφρασης των σχολιασμένων όρων:

Tacticos *adj.* (= *cumprătat, măsurat*) μετρημένος, -η, -ο, λογικός, -η, -ο, συνετός, -ή, -ό, (= *chibzuit*) σοφός, -ή, -ό, φρόνιμος, -η, -ο, σώφρων, -ων, -ον, (= *metodic*) μεθοδικός ♦ *adv.* (= *cumprătat, măsurat*) μετρημένα, λογικά, συνετά, (= *chibzuit*) σοφά, φρόνιμα, σωφρόνως, (= *metodic*) μεθοδικά.

Tact *s.n.* (= *cadență, ritm*) ο ρυθμός, (= *finețe*) η λεπτότητα, το τακτ, (= *prudență*) η φρονιμάδα, η προσοχή, η σύνεση, (= *atitudine prevăzătoare*) η προνοητικότητα, (= *meticulozitate*) η σχολαστικότητα, η λεπτολογία.

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω παραδείγματα, το λεξικό είναι πλούσιο σε (ρουμανικά) συνώνυμα (με αποτέλεσμα να έχει πολυάριθμα λήμματα), επειδή ο συντάκτης είχε στόχο να καταγράψει όσο το δυνατόν περισσότερα συνώνυμα της ρουμανικής γλώσσας, παραβλέποντας κάπως την διαφοροποιητική απόδοσή τους στην γλώσσα-στόχο (την ελληνική εν προκειμένω)¹.

Επομένως, όσον αφορά τους Ρουμάνους χρήστες, το λεξικό βοηθά στην κατανόηση αλλά όχι τόσο στην παραγωγή προφορικού ή και γραπτού λόγου. Ως προς του Έλληνες χρήστες, το λεξικό είναι χρήσιμο για την κατανόηση και την μετάφραση ρουμανικών (επιστημονικών και λογοτεχνικών) κειμένων.

---

¹ Συχνά, τα ρουμανικά συνώνυμα αποδίδονται με το ίδιο ισοδύναμο στην ελληνική γλώσσα.